

- Note: 1. All the questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer any TWO: (15)

- A. Achievements of American capitalism.
B. Case for central planning.
C. Case against convergence.

Q.2 Answer any TWO: (15)

- A. Features of mixed economy of India.
B. Gandhian idea of 'Swadeshi and Khadi'.
C. Reforms in China in post-Mao period.

Q.3 Answer any TWO: (15)

- A. Features of Transnational Corporations.
B. Types of country integration.
C. Causes of crisis of Ecological Unsustainability.

Q.4 Answer any TWO: (15)

- A. Welfare measures in USA.
B. Gandhian idea of 'Trusteeship'.
C. Demerits of Globalisation.

Q.5(A) State whether following statement are TRUE or FALSE and give (08) reasons (Any Four).

1. Private enterprises have greater power to promote investment than central planning.
2. Central Planning Board is more competent than private enterprises in long-term planning.
3. Leading role of public sector is a feature of a mixed economy.
4. Co-existence of public and private sectors is not the feature of a mixed economy.
5. Leading role of private sector is a feature of a mixed economy.
6. In Russia the function of guiding the production is performed by Central Planning Board.
7. Multinational companies are not threat to nation's sovereignty.

- 1 US economy is _____ economy.
A. Agrarian B. Industrial C. Service
- 2 _____ is demerit of American capitalism.
A. Materialism B. Growth of Monopoly C. Both
- 3 In socialism _____ can hardly direct the production.
A. Producers B. Consumers C. Government
- 4 In India private sector is regulated through _____.
A. FERA B. MRTPA C. Both
- 5 The process of Five Year Plans in India has started since _____.
A. 1947 B. 1951 C. 1991
- 6 _____ principle of Gandhism is related to ownership of wealth and property.
A. Swadeshi B. Trusteeship C. Dignity of labour
- 7 Globalization does not generate _____ in the host country
A. Employment B. Income C. Welfare state
- 8 _____ Policy is related to reducing trade barriers.
A. Regionalism B. Nationalism C. Multilateralism
- 9 _____ refers to the process of national integration.
A. Privatisation B. Liberalisation C. Globalisation
- 10 Old age pension is an example of _____ security measures.
A. Political B. Economic C. Social
- 11 _____ means the process of disinvestment.
A. Privatisation B. Liberalisation C. Globalisation
- 12 Multinational Corporations bring about _____ with them.
A. Foreign capital B. Technology C. Both

- प्र.१ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)
- अ) अमेरिकन भांडवलशाहीची कामगिरी.
- ब) केंद्रीय नियोजनाच्या बाजूने असलेले मुद्दे.
- क) समीपता सिद्धांताच्या विरुद्धात असलेले मुद्दे.
- प्र.२ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)
- अ) भारत-एक मिश्र अर्थव्यवस्था.
- ब) स्वदेशी आणि खादी च्या गांधीवादी संकल्पना.
- क) माओ नंतरच्या कालावधीतील चीन मधील सुधारणा.
- प्र.३ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)
- अ) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची वैशिष्ट्ये.
- ब) राष्ट्रीय एकीकरणाचे प्रकार.
- क) पर्यावरणीय संकटाचे कारण.
- प्र.४ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)
- अ) यूएसएमधील कल्याणकारी धोरण.
- ब) गांधीजीची विश्वस्ताची संकल्पना.
- क) जागतिकीकरणचे दोष.
- प्र.५(अ) खालील विधान चूक की बरोबर आहेत हे सांगा आणि त्याची कारणे द्या. (कोणतेही चार) (०८)
१. गुंतवणूक प्रोत्साहनांसाठी खाजगी उपक्रमांकडे केंद्रीय नियोजन पेक्षा मोठी शक्ती आहे.
 २. केंद्रीय नियोजन मंडळाचे दीर्घकालीन नियोजन खाजगी उद्योगां पेक्षा अधिक सक्षम आहे.
 ३. सार्वजनिक क्षेत्राची अग्रगण्य भूमिका हे मिश्र अर्थव्यवस्थांचे एक वैशिष्ट्य नाही.
 ४. सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्रांचे सह अस्तित्व हे मिश्र अर्थव्यवस्थांचे एक वैशिष्ट्य नाही.
 ५. खाजगी क्षेत्राची अग्रगण्य भूमिका हे मिश्र अर्थव्यवस्थांचे एक वैशिष्ट्य आहे.
 ६. रशियाचे उत्पादन मार्गदर्शन कार्य केंद्रीय नियोजन मंडळाद्वारे केले जाते.
 ७. बहुराष्ट्रीय कंपन्या राष्ट्राच्या सार्वभौमत्वाला धोका नाहीत.
 ८. जागतिकीकरण बहुराष्ट्रीय कंपन्यांना समर्थन देते.

